

Popularnonaukowy opis badań prowadzonych badań w ramach rozprawy doktorskiej

Temat rozprawy doktorskiej:

Santi Gucci Fiorentino: artysta-przedsiębiorca w Polsce XVI wieku.

Celem badań jest próba rekonstrukcji organizacji warsztatu artystycznego (rzeźbiarskiego i murarskiego) oraz modelu funkcjonowania artysty jako przedsiębiorcy w renesansowej Polsce. Niniejszy projekt naukowy pozostaje w ścisłym związku z tematem przygotowywanej przeze mnie w Instytucie Sztuki PAN dysertacji doktorskiej, pod kierunkiem prof. Katarzyny Mikockiej-Rachubowej, dotyczącej działalności Santi Gucciego jako artysty-przedsiębiorcy. Osobowość tego artysty przez ponad pół wieku kształtowała obraz rzeźby polskiej XVI wieku, mimo tego jego twórczość nie została dotychczas w pełni opracowana. To właśnie na tym – niejako modelowym – przykładzie zamierzam przebadać interesujące mnie zjawisko.

Przyjęta metodyka badań nad rzeźbą oraz architekturą nowożytną zakłada działanie na styku kilku dyscyplin nauk historycznych, przez co, główną cechą projektu jest interdyscyplinarność. Istotny jest także międzynarodowy charakter, oparty na współpracy z czołowymi reprezentantami badań nad sztuką renesansową we Włoszech. Podstawą rozważań jest łączenie warsztatu historyka sztuki z analizą badań konserwatorskich oraz archeologicznych, które mają fundamentalne znaczenie dla rozwoju szeroko pojętych badań nad funkcjonowaniem warsztatu artystycznego. Ważnym aspektem szeroko pojętej współpracy z konserwatorami zabytków oraz opracowaniami efektów ich pracy (dokumentacji konserwatorskich konkretnych zespołów obiektów, analizy badań specjalistycznych) jest rozpoznanie budowy technologicznej badanych obiektów, pozwalające na wyszczególnienie wąskich specjalności osób funkcjonujących w obrębie tego warsztatu. Zastosowana metoda badawcza w połączeniu z nowoczesnymi narzędziami do analizy danych i wykorzystanie nowej nauki sieci (analiza i wizualizacja sieci relacji m.in. poprzez mapowanie), na gruncie polskim, ma charakter bezprecedensowy.

Z rezultatów moich ostatnich badań wynika, że konieczne jest zrewidowanie dotychczasowego obrazu twórczości Santi Gucciego, w oparciu o nowe metody i dalsze kwerendy archiwalne. Ważnym jest również, iż w ostatnich latach wypłynęły nowe informacje źródłowe dotyczące florenckiej biografii Gucciego, które pozwalają szerzej określić krąg artystów, z którymi Florentczyk współpracował czy też mógł mieć styczność przed przybyciem do Polski. Ponadto przeprowadzone przeze mnie w ostatnich tygodniach kwerendy zagraniczne ujawniły nowe informacje, wytyczając ścieżki dalszych poszukiwań.

Na tym jednostkowym przykładzie zamierzam zwrócić uwagę na przyczyny i określić znaczenie omawianego zjawiska w kontekście gospodarczo-politycznym, odnosząc się także do zagadnienia funkcjonowania artysty w społeczeństwie. Opierając się na korespondencji archiwalnej, planuję scharakteryzować udział ówczesnych elit w finansowaniu oraz kreacji działań artystycznych. Opisanie tego aspektu pozwoli na ukazanie stosunków panujących między architektem-projektantem a fundatorem, co również da możliwość bliższego poznania mechanizmów kształtujących obraz XVI-wiecznej, polskiej rzeźby i architektury.

Il. 1-4 przedstawiają efekt dokonanej przeze mnie w oparciu m.in. o analizę konserwatorską i źródłową rekonstrukcji pierwotnej koncepcji nagrobka Kryskich w Drobinie, które należy uznać za jedno z pierwszych dzieł Santi Gucciego na ziemiach polskich. Powtórna analiza źródłowa pozwoliła mi przedstawić obiekt na wczesne lata 60-te XVI w. (dotychczas datowany ok. 1576).